

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 4C/42/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620202631
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., LL.M. Zuzana Bajlová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2020:5620202631.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Zuzanou Bajlovou, LL.M. v právnej veci žalobcu: "Spolok Lutherus", so sídlom Štúrova 59/2, Liptovský Mikuláš, IČO: 52 112 217, zastúpený BAJO LEGAL, s. r. o., so sídlom Landererova 8, Bratislava - mestská časť Staré Mesto 811 09, IČO: 36 860 581 proti žalovanému: TRANOSCIUS, a.s., so sídlom Tranovského 1, Liptovský Mikuláš 031 80, IČO: 00 179 159, zastúpený Advokátska kancelária Tomáš Petko s. r. o., so sídlom Drotárska cesta 7, Bratislava 811 02, IČO: 50 218 107, v spore o uloženie povinnosti uverejniť opravu, t a k t o

rozhodol:

Žaloba sa zamietá.

Žalovanému sa voči žalobcovi priznáva náhrada trov konania v plnom rozsahu.

O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou na súd prvej inštancie dňa 16. 09. 2020 o 15.56 hod. elektronickou podateľňou MS SR (č. I. 28 spisu) sa žalobca domáhal, aby súd vydal tento rozsudok: „Žalovaný je povinný v najbližšom printovom vydaní týždenníka Evanjelický posol spod Tatier, týždenník evanjelikov a. v. na Slovensku po právoplatnosti rozsudku uverejniť spôsobom podľa § 8 ods. 5 zákona č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Tlačový zákon) opravu v znení: „Dňa 07. 07. 2020 bol v dvojčísle 27-28 týždenníka Evanjelický posol spod Tatier, týždenník evanjelikov a. v. na Slovensku uverejnený článok s názvom „Správa predstavenstva o vedení obchodnej činnosti spoločnosti a o stave majetku za rok 2019“, ktorý obsahoval na strane 10 vydania týždenníka nepravdivé skutkové tvrdenia týkajúce sa občianskeho združenia Spolok Lutherus, so sídlom Štúrova 59/2, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 52 112 217. Nie je pravdivé skutkové tvrdenie, že nájomná zmluva medzi občianskym združením Spolok Lutherus a spoločnosťou TRANOSCIUS, a.s. na nebytové priestory je nevypovedateľná. Túto nájomnú zmluvu je možné vypovedať. Nie je pravdivé skutkové tvrdenie, že nájomné v nájomnej zmluve medzi občianskym združením Spolok Lutherus a spoločnosťou TRANOSCIUS, a.s. na nebytové priestory je vo výške 150 eur. Nájomné podľa tejto zmluvy je vo výške 220 eur. Nie je pravdivé skutkové tvrdenie, že nájomné v nájomnej zmluve medzi občianskym združením Spolok Lutherus a spoločnosťou TRANOSCIUS, a.s. na nebytové priestory predstavuje symbolickú cenu. Nájomné v tejto výške pritom predstavuje rovnakú sumu, akú mali v priestore predchádzajúci nájomníci, a teda túto aj s prihliadnutím na dopyt po nájme týchto priestorov nemožno označiť za symbolickú“. Žalobu odôvodnil tým, že žalovaný je vydavateľ týždenníka Evanjelický posol spod Tatier, týždenník evanjelikov a. v. na Slovensku a uverejnil dňa 07. 07. 2020 v dvojčísle 27-28 na stranách 9 až 12 článok s názvom „Správa predstavenstva o vedení obchodnej činnosti spoločnosti a o stave majetku za rok 2019“. Tento článok obsahuje na strane 10 viaceré nepravdivé skutkové tvrdenia týkajúce sa žalobcu. Keďže skutkové tvrdenia v ňom uvedené boli nepravdivé, žalobca v zmysle § 7 zákona č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

(ďalej len Tlačový zákon) sa domáhal uverejnenia opravy, a to žiadosťou zo dňa 04. 08. 2020 doručenej žalovanému 05. 08. 2020. Žalobca žiadal, aby žalovaný ako vydavateľ periodickej tlače uverejnil v printovom vydaní opravu tak, ako sa domáhajú podanou žalobou. Žalovaný si svoju zákonnú povinnosť nesplnil, opravu neuvěřnil do 8 dní odo dňa doručenia žiadosti o uverejnenie opravy, resp. v najbližšom vydaní periodickej tlače pripravovanom po doručení žiadosti o uverejnenie opravy, preto sa domáhajú uverejnenia opravy v zmysle § 7 ods. 5 Tlačového zákona. Skutkové tvrdenia uvádzané v článku sú nepravdivé. Predmetná nájomná zmluva medzi Spolkom Lutherus a spoločnosťou TRANOSCIOUS, a.s. nie je nevyvodeateľná. Nepravdivosť tohto skutkového tvrdenia je potvrdená v nasledujúcej vete v článku, v ktorej sa uvádza, že „zo strany TRANOSCIA bolo možné ju vypovedať jedine vtedy, pokiaľ Spolok Tranovský (Lutherus) nezaplatí nájomné“. Nie je ďalej pravdivé tvrdenie, že mesačné nájomné podľa zmluvy je 150 eur, mesačné nájomné podľa zmluvy je totiž 220 eur. Takéto nájomné nemožno označiť za symbolické. Rekonštrukciu priestorov viedol pred niekoľkými rokmi D. U.Ä. a boli pripravené nájomcom, ktorí priestor využívali do konca roku 2018. Po uvoľnení priestoru nebolo možné ich prenajať, keďže o ne napriek propagácii v realitnej kancelárii nebol záujem. Až po dlhodobom neobsadení sa Spolok Lutherus rozhodol ho prenajať a tak pomôcť TRANOSCIOUS nájomným vo výške 220 eur. Nájomné v tejto výške pritom predstavuje rovnakú sumu, akú mali v priestore predchádzajúci nájomníci a teda túto aj s prihliadnutím na dopyt po nájme týchto priestorov nemožno označiť za symbolickú.

2. Na výzvu súdu uznesením č. k. 4C/42/2020-36 zo dňa 06. 10. 2020 podľa § 167 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) žalovaný vo vyjadrení k podanej žalobe doručenej súdu dňa 16. 10. 2020 (č. I. 39 spisu) žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Uviedol, že žaloba bola podaná oneskorene, čím došlo k preklúzii práva žalobcu; namietané skutkové tvrdenia tvoria obsah správy predstavenstva žalovaného, na ktorej obsah nemá žalovaný žiaden vplyv a nie je v súlade s dobrými mravmi, aby jej obsah modifikoval alebo iným spôsobom pozmeňoval; skutkové tvrdenia, ktoré žalobca namietala ako nepravdivé sú pravdivé a časť informácií, ktoré žalobca označuje za skutkové tvrdenia sú v skutočnosti hodnotiace úsudky, voči ktorým nie je právo na opravu prípustné a vo vzťahu ku ktorým žiadosť o opravu nie je správne koncipovaná. Článok v periodiku vydávanom žalovaným bol vydaný 07. 07. 2020, žiadosť žalobcu o uverejnenie opravy bola žalovanému doručená 05. 08. 2020, najbližšie vydanie periodika po doručení žiadosti o opravu vyšlo 18. 08. 2020. Hmotnoprávna lehota na podanie žaloby o uloženie povinnosti uverejniť opravu uplynula dňa 17. 09. 2020 (30 dní odo dňa uplynutia lehoty na uverejnenie opravy). Žaloba bola podaná dňa 18. 09. 2020, t. j. po uplynutí lehoty podľa § 10 ods. 3 Tlačového zákona, táto lehota je lehotou hmotnoprávnou, preto podanie žalobcu musí byť doručené súdu najneskôr posledný deň lehoty. V prípade, ak súd má za to, že právo žalobcu bolo uplatnené včas, resp. nie je prekludované, napadnutý článok v celom rozsahu je citáciou správy predstavenstva žalovaného, ktorá bola prezentovaná predstavenstvom počas konania 30. valného zhromaždenia žalovaného dňa 26. 06. 2020 v Liptovskom Mikuláši. K jednotlivým namietaným skutkovým tvrdeniam považuje žalovaný za potrebné uviesť nasledovné: 1./ K nevyvodeateľnosti Zmluvy o nájme, žalobca namietané skutkové tvrdenia vytrhol z celkového kontextu citovanej správy predstavenstva. Toto namietané skutkové tvrdenie je potrebné analyzovať a posudzovať v kontexte celej situácie a správy predstavenstva z pohľadu priemerného adresáta, pričom rozhodujúci je v tomto smere celkové znenie skutkových tvrdení, nielen ich formalistický výklad alebo čiastkový výklad. Sám žalobca v tomto smere argumentuje, že žalovaný v dotknutom článku uviedol, že „zo strany TRANOSCIA bolo možné ju vypovedať jedine vtedy, pokiaľ Spolok Tranovský (Lutherus) nezaplatí nájomné“. Podľa názoru žalovaného sa tak tvrdenie o nevyvodeateľnosti nevyhnutne viaže na bezprostredne nadväzujúcu vetu o možnosti vypovedať zmluvu, ak žalovaný poruší povinnosť uhrádzať nájomné; bežný adresát vníma túto informáciu ako jedno skutkové tvrdenie, ktoré však žalobca neprípustným spôsobom oddeľuje. 2./ Pokiaľ sa týka výšky nájomného, v zmysle zmluvy o nájme sa obe zmluvné strany dohodli na mesačnej odplate, ktorá pozostáva zo sumy 150 eur ako nájomné za užívanie nebytového priestoru a zo sumy 70 eur určenej na zálohové úhrady súvisiace s užívaním nebytového priestoru. Tieto dva inštitúty nie je možné stotožňovať. Samotný Občiansky zákonník rozlišuje medzi nájomným a úhradami za plnenia poskytované s užívaním prenajatého priestoru a preddavkami na tieto úhrady. Žalobcom žiadaná oprava je navyše v tomto smere v rozpore so skutkovými okolnosťami; pokiaľ by žalobca žiadal, aby žalovaný uverejnil opravu v tomto smere, že žalobca v skutočnosti je podľa zmluvy zaviazaný uhrádzať nájomné vo výške 150 eur a preddavky vo výške 70 eur, takýto stav by bol súladný s doslovným znením zmluvy. Žalobca však namiesto toho žiada, aby žalovaný uverejnil opravu, v zmysle ktorej žalobca uhrádza nájomné vo výške 220 eur, takéto skutkové tvrdenie je však v zrejmom rozpore so znením zmluvy o nájme. 3./ K symbolickosti nájomného má žalovaný za to, že takéto označenie nájomného je hodnotiacim úsudkom autora danej časti správy predstavenstva, ktorý nie je možné označiť za skutkové tvrdenie.

Uvedená terminológia vychádza z terminológie aplikovanej Európskym súdom pre ľudské práva, ktorá rozlišuje medzi skutkovými tvrdeniami ako faktami, ktorých pravdivosť je možné dokázať a hodnotiacimi úsudkami, ktoré nepripúšťajú dôkaz pravdy. Označenie nájomného ako symbolického nie je podľa žalovaného skutkovým tvrdením, voči ktorému je možné uplatniť právo na opravu. Žalovaný sa v tomto smere môže iba domnievať, že symbolickosť nájomného autor príslušnej správy predstavenstva hodnotil s ohľadom na aktuálny realitný trh, špecifiká prenajatého priestoru, minulé personálne prepojenie medzi žalobcom a žalovaným a ďalšie skutočnosti, ktoré mohli mať vplyv na jeho záver v podobe hodnotiaceho úsudku o symbolickosti nájomného. Do úvahy by v teoretickej rovine prichádzalo namiesto práva na opravu možné právo žalobcu na odpoveď, ktorá by v tomto smere mala obsahovať, napr. zhrnutie alebo citáciu textu, ktorou súčasťou je skutkové tvrdenie, na ktoré sa odpovedá a z neho vyplývajúci hodnotiaci úsudok a nielen citáciu samotného skutkového tvrdenia vytrhnutého z kontextu.

3. Na výzvu súdu v zmysle § 167 ods. 3 CSP žalobca podaním doručeným súdu dňa 02. 11. 2020 v duplike (č. I. 111 spisu) uviedol, že žaloba bola podaná včas a jej predmetom sú iba nepravdivé skutkové tvrdenia žalovaného, za uverejnenie ktorých nesie zodpovednosť žalovaný ako vydavateľ periodika. Žaloba bola súdu doručená dňa 16. 09. 2020, čo preukazujú doručenkou z elektronickej schránky. Pokiaľ sa týka zodpovednosti žalovaného za obsah periodika, poukazujú na ust. § 5 ods. 1 a 2 Tlačového zákona, ktoré ustanovenia upravujú zodpovednosť vydavateľa periodickej tlače za obsah periodickej tlače a zároveň výnimky z tejto zodpovednosti. Podľa ich názoru žalovaný zodpovedá za obsah napadnutých skutkových tvrdení, aj keď tieto boli súčasťou správy predstavenstva žalovaného. Pokiaľ sa týka tvrdenia o „nevypovedateľnej zmluve“, v dotknutom skutkovom tvrdení je uvedené, že nájomná zmluva je nevypovedateľná, čo však nie je pravdou, keďže zmluva vypovedateľná bola, čo ani žalovaný sám nepopiera. Tieto skutkové tvrdenia uvádza žalovaný dvakrát a preto jeho argumentácia o tom, ako tento text vníma bežný čitateľ je nedôvodná. Či chce azda žalovaný tvrdiť, že z kontextu sú vytrhnuté obe skutkové tvrdenia o nevypovedaní zmluvy? Navyiac argumentácia o tom, ako text vníma bežný čitateľ, predstavuje iba dohady žalovaného. V súvislosti s možnosťou výpovede je potrebné uviesť, že nie je pravdivé ani tvrdenie, že by nájomná zmluva bola vypovedateľná iba v prípade, ak by nájomca nezaplatil nájomné. Predmetom zmluvy o nájme bol nájom nebytového priestoru a tento zmluvný vzťah sa aplikuje zákon č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov. Nájom bol dojednaný na dobu určitú, vypovedanie nájmu na dobu určitú upravuje § 9 ods. 2 citovaného zákona. K tvrdeniu o výške nájomného uvádzajú, že kým pri predchádzajúcom skutkovom tvrdení žalovaný argumentuje, ako podanú informáciu vníma bežný čitateľ ako kontext, pri ďalšom skutkovom tvrdení tento svoj prístup už nepoužíva. Podaná informácia čitateľovi v tomto prípade bola, že nájomné je vo výške 150 eur. Bežný čitateľ toto nájomné vníma ako celú odplatu, ktorú má nájomca platiť prenajímateľovi za užívanie priestoru a naopak nediferencuje medzi jednotlivými zložkami tejto odplaty. V tomto prípade celá odplata (t. j. nájomné) je vo výške 220 eur. Toto skutkové tvrdenie je potrebné vynímať aj v tom kontexte, že žalovaný sumu nájomného označuje ako symbolickú. Žalovaný nepopiera nepravdivosť tohto skutkového tvrdenia ohľadne symbolickosti nájomného, ale uvádza, že sa jedná o hodnotiaci úsudok, avšak takýto záver žalovaného je nesprávny. Prídavné meno „symbolický“ má svoj presný význam, pričom jeho priradenie k nejakému podstatnému menu a použitím vo vete je možné určiť, či sa jedná o pravdivé alebo nepravdivé tvrdenie. Význam slova „symbolický“ je „predstavujúci určitú všeobecnú, abstraktnú myšlienku, majúci platnosť symbolu a pod.“. Z hľadiska výšky nájmu alebo kúpnej ceny je bežné použitie slova symbolické ako napr. sumy, ktorá nie je skutočným nájomným, ale má predstavovať iba jeho symbol. V zásade sa bude jednať o nájomné vo výške jedného eura. Takéto nájomné nepredstavuje nájomné ako odplatu, keďže má úplne zanedbateľný majetkový význam. Ak by chceli význam „symbolického nájomného“ posudzovať z hľadiska jeho výšky, celkom určite by sa jednalo o nájomné nižšie ako nájomné nízke. Je pravdivé tvrdenie, že nájomné je v tomto prípade iba obrazné, t. j. nie je v skutočnosti nájomným alebo iba symbolom nájomného? Takéto tvrdenie nie je pravdivé. Nájomné je už vo výške, ktorá má pre obe strany majetkový význam (bez ohľadu na to, či budú hovoriť o nájomnom vo výške 150 alebo 220 eur). Skutočnosť, či je nájomné nízke, vysoké alebo primerané, je objektívne zisiteľnou skutočnosťou nezávislou od úvahy autora. Objektívne zisiteľná je táto skutočnosť vo všeobecnosti na základe porovnania cien iných obdobných vecí. Je potrebné uviesť, že autor v skutkovom tvrdení nevyjadroval svoj subjektívny postoj k tomu, že táto suma nájomného je pre neho symbolická. Práve naopak, v skutkovom tvrdení je táto skutočnosť vyjadrená objektívne. V zmysle uvedeného považujú za jednoznačný záver, že tvrdenie o symbolickosti nájomného je skutkovým tvrdením a nie hodnotiacim úsudkom a zároveň, že sa jedná o skutkové tvrdenie nepravdivé, keď v konečnom dôsledku žalovaný jeho nepravdivosť ani nepopiera.

4. Na výzvu súdu podľa § 167 ods. 4 CSP žalovaný v replike doručenej súdu 13. 11. 2020 (č. I. 129 spisu) uviedol, že pokiaľ sa týka preklúzie, žalovaný zotrváva na tvrdení, že žaloba bola podaná oneskorene a na túto skutočnosť je súd povinný prihliadať ex officio. K nevyvovedateľnosti zmluvy o nájme žalovaný trvá na argumente, že žalobca namietané skutkové tvrdenie vytrhol z celkového kontextu citovanej správy predstavenstva. Rozhodujúce je v tomto smere celkové znenie skutkových tvrdení, nielen ich formalistický výklad alebo čiastkový výklad. Navyše posudzovaný výrok musí byť vyhodnotený v širšom kontexte a teda rozhodujúce bude celkové vyznenie dotknutého prejavu. Žalobca v tomto smere vykladá pojem „nevyvovedateľnosti“ absolútne, formalisticky, výlučne z právneho pohľadu chápania tohto pojmu a bez ohľadu na celkové vyznenie informácie, ktorá v skutočnosti bola adresátom článku prezentovaná. Na tejto skutočnosti nič nemení ani existencia výpovedných dôvodov v zmysle žalobcom namietaného zákona č. 116/1990 Zb. nakoľko aj tieto výpovedné dôvody sú viazané na určité porušenie povinnosti nájomcom. Žalovaný má preto za to, že žalobca sa domáha opravy iba časti skutkového tvrdenia, ktoré však v kontexte jeho celku má úplne inú výpovednú hodnotu. Žalovaný je preto toho názoru, že táto čiastková informácia je pravdivá. Pokiaľ sa týka nájomného, je úplne bežné oddeliť nájomné od úhrad spojené s nájomom, čo podporujú napr. inzercie realitných portálov ponúkajúcich nájom priestorov v Liptovskom Mikuláši. Znenie opravy tak, ako žiada žalobca, je v zrejmom rozpore s priloženou zmluvou, podľa ktorej dohodnutá výška nájmu medzi žalobcom a žalovaným je 150 eur. V symbolickosti nájomného, autor príslušnej správy predstavenstva hodnotil s ohľadom na aktuálny realitný trh, špecifiká prenajatého priestoru, minulé personálne prepojenie medzi stranami sporu a ďalšie skutočnosti, ktoré mohli mať vplyv na jeho záver v podobe hodnotiaceho úsudku o symbolickosti nájomného. Žalobca vo svojom vyjadrení tento pojem vykladá čisto a výlučne formalisticky. Skutkovým tvrdením je tvrdenie „nájomné 150 eur“, hodnotiacim úsudkom je takéto nájomné „symbolické“, pričom takýto hodnotiaci úsudok nie je možné podrobiť prieskumu z hľadiska jeho pravdivosti alebo nepravdivosti. O tom, či nájomné vo výške 150 eur bolo symbolické, si autor článku vytvoril vlastnú mienku s ohľadom na jeho subjektívny názor a následne vyriekol svoj hodnotiaci úsudok.

5. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní uviedol, že v zmysle zákonnej úpravy Tlačového zákona je povinnosť vydavateľa uverejniť opravu v zákonom stanovených prípadoch. Je na žalovanom ako vydavateľovi, aby existenciu dôvodov uvedených v § 7 ods. 6 Tlačového zákona preukázal. V opačnom prípade právo na uverejnenie opravy vzniká. Nič nebráni tejto žalobe vyhovieť aj čiastočne. V žalobe označili obe zo skutkových tvrdení o nevyvovedateľnosti nájomnej zmluvy a preukázali, že predmetná zmluva nebola nevyvovedateľná, ak nájomca nezaplatí nájomné, zmluva bola vyvovedateľná aj z iných dôvodov. Celá odplata bola 220 eur, teda výška nájomného bola v dotknutom článku nesprávne uvedená. Toto skutkové tvrdenie je potrebné posudzovať aj z toho pohľadu, ako celý článok znel, čo sa ním chcelo povedať, čo sa ním chcelo dosiahnuť. Jediným jeho účelom bolo žalobcu a ostatné osoby s tým súvisiace znevážiť, očierniť, poškodiť ich meno, atď. Pokiaľ sa týka symbolickosti nájomného, treba brať do úvahy význam tohto slova, ak žalovaný namieta, že argumentácia je formalistická, nevedia ako môže byť formalistická argumentácia vysvetľujúca význam nejakého slova, pojmu, ktorého sa to skutkové tvrdenie týka. Takže sa nemôže jednať o hodnotiaci úsudok. Na základe objektívnych kritérií vedia určiť, či to nájomné je symbolické alebo je to nájomné nízke, primerané a vysoké. Teda každý kto si článok prečíta, so žiadnym kludným svedomím nemôže povedať, že tento článok je objektívny alebo žiadnym spôsobom nezasahuje do osobnostných práv a do dobrej povesti.

6. Poverený zástupca žalobcu na pojednávaní uviedol, že v článku boli uvedené nepravdy, ktoré očiernovali ich spolok a ich činnosť. Žalovaný neuverejnil žiadnu protiváhu k týmto tvrdeniam, ktoré bolo treba vysvetliť, preto sa obrátil s dôverou na súd, aspoň tak môžu čitateľom povedať, že veci sa môžu mať inak, ako boli len jednostranne a nepravdivo uvádzané. Majú za to, že keď sa jedná o nájomnú zmluvu, tak každú odplatu z nej vyplývajúcu možno považovať za nájomné. Oni aj platili nájomné 220 eur, to nebolo nijako spochybnené. Aj predchádzajúci nájomca mal rovnakú výšku nájomného, priestor bol polroka neobsadený, pretože nebol žiaden záujemca.

7. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní uviedol, že nešlo o článok, ale o prevzatú správu predstavenstva. Účelom Tlačového zákona a práva na opravu je poskytnutie ochrany osobám pred nesprávnymi alebo nepravdivými údajmi uvedenými v tlačovinách. Je otázne, akým spôsobom môžu obchodní alebo zmluvní partneri, zamestnanci a príslušníci spolku Lutherus vnímať túto skutočnosť negatívne, lebo to, že žalobca má vynikajúcu zmluvu, ktorá je v podstate nevyvovedateľná a za super nízke nájomné, je podľa ich názoru len na prospech a pôsobí tak, že zástupcovia spoločnosti sú vynikajúci manažéri, lebo si vyrokovali výbornú zmluvu. Boli podané ďalšie tri veľmi obdobné žaloby,

ide tu vyslovene o šikanóznny výkon práva. Žiadosť o uverejnenie opravy, ktorú žalovaný dostal, znela ako tri odseky, ktoré boli nerozdeliteľné, ktoré boli v jednom celku. Ak je akákoľvek časť žiadanej opravy nesprávna, tak ju žalovaný jednoducho nemohol uverejniť, pretože nemožno žiadať opravu správnej skutočnosti.

8. Poverený zástupca žalovaného uviedol, že keď žalobca odovzdával priestor, bolo tam rozpísané, aké boli spotrebované energie aj aké boli pri odovzdávaní priestoru. Spolok Tranovský bol založený aby škodil Tranosciu.

9. V rámci dokazovania sa súd oboznámil s obsahom listín založených v spise, a to s dvojčíslo 27-28 týždenníka Evanjelický posol spod Tatier, týždenník evanjelikov a. v. na Slovensku zo dňa 07. 07. 2020 (č. I. 20 a nasl. spisu), osobitne s článkom uverejneným na strane 10 označeným ako „Nájomná zmluva so Spolkom Lutherus Správy predstavenstva o vedení obchodnej činnosti spoločnosti a o stave majetku za rok 2019“, so žiadosťou o uverejnenie opravy zo dňa 04. 08. 2020 (č. I. 15 spisu), podanou na prepravu poštovým úradom 05. 08. 2020 (č. I. 19 spisu), so Zmluvou o nájme uzavretou medzi TRANOSCIUS a.s. Liptovský Mikuláš a Spolkom Tranovský Liptovský Mikuláš zo dňa 28. 05. 2019 (č. I. 86 a nasl. spisu).

10. Zhodnotiac vykonané dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na všetko, čo v konaní vyšlo najavo, súd zistil tento skutkový a právny:

11. V dvojčíslí 27-28 týždenníka Evanjelický posol spod Tatier, týždenník evanjelikov a. v. na Slovensku zo dňa 07. 07. 2020 bola uverejnená Správa predstavenstva o vedení obchodnej činnosti spoločnosti a o stave majetku za rok 2019 v ktorej bol o. i. zverejnený v článku „Nájomná zmluva si Spolkom Lutherus“ nasledovný text: „V predmetnej zápisnici z predstavenstva sme objavili aj schválenie nevypovedateľnej nájomnej zmluvy pre občianske združenie „Spolok Tranovský“ - dnes už premenovaný na „Spolok Lutherus“. Išlo o kompletne novozrekonštruované nebytové priestory za peniaze Tranoscia. Zmluva bola uzavretá na dobu určitú do 31. 12. 2024 za mesačné nájomné vo výške 150 eur. Zo strany Tranoscia ju bolo možné vypovedať jedine vtedy, pokiaľ Spolok Tranovský (Lutherus) nezaplatí nájomné.... Ako zamestnanci Tranoscia získali teda svoju novú „firmu“ s podobným názvom ako Tranoscius (Spolok Tranovský), nové priestory za symbolickú cenu s nevypovedateľnou zmluvou na tej istej adrese ako Tranoscius (Tranovského 1, Liptovský Mikuláš), ako aj technické vybavenie z Tranoscia na fungovanie novej redakcie časopisu „Evanjelický posol Spolku Tranovský.“ Listom zo dňa 04. 08. 2020, teda v zákonom stanovenej lehote 30 dní odo dňa vydania periodickej tlače v zmysle § 7 ods. 2 Tlačového zákona, sa žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáhal uverejnenia opravy v znení, ako v podanej žalobe, ktorá žiadosť bola zaslaná na prepravu poštovým úradom dňa 05. 08. 2020. Nebolo sporné, že žiadosť žalobcu o uverejnenie odpovede po formálnej a obsahovej stránke spĺňala náležitosti stanovene zákonom (§ 7 ods. 3 Tlačového zákona). Pretože vydavateľ periodickej tlače - žalovaný žalobcom požadovanú opravu neuverejnil, podanou žalobou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti uverejniť predmetnú opravu. Medzi stranami sporu bolo sporné, či žaloba bola podaná v zákonom stanovenej 30 dňovej prekluzívnej lehote v zmysle § 10 ods. 3 Tlačového zákona a rovnako bolo sporné, či tu bola povinnosť žalovaného zverejniť navrhovanú odpoveď, teda či boli splnené zákonné podmienky uvedené v § 7 Tlačového zákona.

12. Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci (o-Governmente), uložením elektronickej úradnej správy sa rozumie okamih, odkedy je elektronická úradná správa objektívne dostupná prijímateľovi v elektronickej schránke adresáta.

13. Podľa § 32 ods. 5 písm. a) zákona č. 305/2013 Z. z. o-Governmente, elektronická úradná správa, vrátane všetkých elektronických dokumentov, sa považuje za doručení, ak je adresátom orgán verejnej moci, uložením elektronickej úradnej správy.

14. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve (Tlačový zákon), ak tento zákon neustanovuje inak, za obsah periodickej tlače zodpovedá vydavateľ periodickej tlače a za obsah agentúrneho spravodajstva zodpovedá tlačová agentúra.

15. Podľa § 7 ods. 1 Tlačového zákona, ak periodická tlač alebo agentúrne spravodajstvo obsahuje nepravdivé skutkové tvrdenie o osobe, na základe ktorého možno osobu presne určiť, má táto osoba právo žiadať o uverejnenie opravy nepravdivého skutkového tvrdenia. Vydavateľ periodickej tlače a tlačová agentúra sú povinní opravu uverejniť bezodplatne.

16. Podľa § 7 ods. 2 Tlačového zákona, žiadosť o uverejnenie opravy sa musí doručiť vydavateľovi periodickej tlače alebo tlačovej agentúre do 30 dní odo dňa vydania periodickej tlače alebo zverejnenia agentúrneho spravodajstva, ktoré obsahuje nepravdivé skutkové tvrdenie, inak právo na opravu zaniká.

17. Podľa § 7 ods. 4 Tlačového zákona, vydavateľ periodickej tlače je povinný opravu uverejniť do ôsmich dní odo dňa doručenia žiadosti o uverejnenie opravy alebo v najbližšom vydaní periodickej tlače pripravovanom po doručení žiadosti o uverejnenie opravy. Tlačová agentúra je povinná opravu uverejniť do ôsmich dní odo dňa doručenia žiadosti o uverejnenie opravy.

18. Podľa § 7 ods. 6 Tlačového zákona, vydavateľ periodickej tlače a tlačová agentúra nie sú povinní uverejniť opravu, ak

a) žiadosť o uverejnenie opravy nemá náležitosti podľa odseku 3,

b) môžu dokázať pravdivosť skutkového tvrdenia, o ktorého opravu sa žiada,

c) predtým, ako im bola doručená žiadosť o uverejnenie opravy, uverejnili opravu z vlastného podnetu alebo na žiadosť niektorej z osôb uvedených v § 10 ods. 5 a dodržali pritom podmienky ustanovené týmto zákonom na uverejnenie opravy,

d) by bol uverejnením opravy spáchaný trestný čin, priestupok, iný správny delikt alebo by jej uverejnenie bolo v rozpore s dobrými mravmi.

19. Podľa § 10 ods. 3 Tlačového zákona, návrh podľa odseku 2 sa musí podať na súd do 30 dní po uplynutí lehoty na uverejnenie opravy, odpovede alebo dodatočného oznámenia, inak právo domáhať sa na súde uverejnenia opravy, odpovede alebo dodatočného oznámenia zaniká.

20. Lehota uvedená v § 10 ods. 3 Tlačového zákona je lehota hmotnoprávna. Hmotnoprávna lehota ostáva zachovaná, ak sa prejav vôle, ktorý sa má urobiť najneskôr v posledný deň lehoty, doručí adresátovi, t. j. dostane sa do sféry jeho vplyvu, nestačí podanie podané na prepravu poštovým úradom alebo na iný orgán, ktorý je povinný túto písomnosť doručiť. V prípade elektronického doručovania, ktorý upravuje zákon č. 305/2013 Z. z., do sféry dispozície adresáta sa písomnosť dostane vtedy, ak adresát má objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom zásielky a v prípade elektronického doručovania je elektronický dokument doručený orgánu verejnej moci uložením do elektronickej úradnej správy, t. j. okamihom, kedy je táto elektronická úradná správa objektívne dostupná prijímateľovi v jeho elektronickej schránke. Dokladom preukazujúcim doručenie elektronického podania je elektronická doručenka, ktorej údaje sa považujú za pravdivé, kým nie je preukázaný opak; elektronická doručenka sa vytvára a potvrdzuje pri každom elektronickom doručení automatizovane, keď nastane moment doručenia uvedený v § 32 ods. 5 zákona o e- Governmente. V súdnom prípade žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu zaslal žalobu elektronicky, súdu predložil elektronickú doručenku, z ktorej vyplýva, že elektronický dokument bol úspešne doručený dňa 16. 09. 2020 o 17.56 hod. (č. l. 120 spisu) a žaloba ako elektronický dokument sa dostala do sféry poznania adresáta, a teda bola objektívne dostupná prijímateľovi (Okresný súd Liptovský Mikuláš) uložením elektronickej úradnej správy dňa 16. 09. 2020 o 15.56 ho. (č. l. 28 spisu). Medzi stranami sporu nebolo sporné, že dotknutý článok bol v periodickej tlači vydaný dňa 07. 07. 2020, žiadosť žalobcu o uverejnenie opravy bola doručená vydavateľovi periodickej tlače, t. j. žalovanému do 30 dní odo dňa vydania periodickej tlače, t. j. dňa 05. 08. 2020, najbližšie vydanie periodika po doručení žiadosti o opravu vyšlo dňa 18. 08. 2020 (§ 7 ods. 4 Tlačového zákona), teda hmotnoprávna 30 dňová lehota na podanie žaloby uvedená v § 10 ods. 3 Tlačového zákona uplynula dňa 17. 09. 2020 a pretože žaloba bola podaná na súd dňa 16. 09. 2020, bola podaná v zákonnej prekluzívnej lehote. Súd sa preto zaoberal dôvodnosťou podanej žaloby.

21. Právo na opravu je založené na prísne formalizovanom postupe, ktorý predpokladá súčasné splnenie všetkých zákonnom stanovených predpokladov, za ktorý vzniká žiadateľovi o uverejnenie opravy voči vydavateľovi periodickej tlače právo na uverejnenie ním požadovanej opravy. Právo na opravu možno uplatniť len v prípade nepravdivého skutkového tvrdenia a nie v prípade hodnotiacich úsudkov.

22. Vydavateľ periodickej tlače zodpovedá za obsah periodickej tlače, pričom táto zodpovednosť je najprísnejším druhom zodpovednosti, tzv. objektívna zodpovednosť bez ohľadu na úmysel alebo zavinenie; výnimky z tohto pravidla určuje Tlačový zákon, ale tiež určuje, že výnimkami nie sú dotknuté právo na opravu, právo na odpoveď a právo na dodatočné oznámenie (§ 5 ods. 5). Súd preto dospel k záveru, že oprávnená osoba (žalobca) sa podanou žalobou môže domáhať uverejnenia opravy aj

voči tzv. prevzatým materiálom, v danom prípade ide o Správu predstavenstva o vedení obchodnej spoločnosti a o stave majetku Spoločnosti TRANOSCIUS, a.s. za rok 2019.

23. Podanou žalobou sa žalobca domáhal uverejnenia opravy, že nie je pravdivé skutkové tvrdenie, že nájomná zmluva je nevypovedateľná; túto nájomnú zmluvu je možné vypovedať. Podľa názoru súdu sa podanou žalobou žalobca domáha opravy iba časti zverejnenej informácie, resp. údaj, ktorý je vytrhnutý z celkového kontextu zverejneného článku. V samotnom článku sa pritom uvádza, že zo strany Transocia je možné nájomnú zmluvu vypovedať jedine vtedy, pokiaľ Spolok Tranovský (Lutherus) nezaplatí nájomné. Uvedené skutkové tvrdenie zodpovedá článku VI. bod 2 Zmluvy o nájme nebytových priestorov, v ktorom sa zmluvné strany vzájomne dohodli, že prenajímateľ má právo jednostranne vypovedať nájomnú zmluvu bez výpovednej lehoty, dňom doručenia alebo oznámenia v prípade, ak nájomca bude v omeškaní so zaplatením nájomného alebo úhradami dlhšie ako tri mesiace. Vyhovením žalobe v tejto časti by súd v podstate len potvrdil skutkové tvrdenie, ktoré už vydavateľ periodickej tlače v texte uviedol, ktorá skutočnosť je jasná aj bežnému čitateľovi, ktorý sa oboznámi s celým obsahom zverejneného textu. Súd dospel k záveru, že dôležitá alebo významná bola tá skutočnosť, že v celom texte bola zverejnená informácia o ne/vypovedateľnosti zmluvy, ktorá zodpovedá textu zmluvy. V súvislosti so šírením informácie a názorov je potrebné rešpektovať určité špecifiká bežnej periodickej tlače, určenej na informovanie širokej verejnosti (na rozdiel od publikácii odborných), ktorá v konkrétnych prípadoch (predovšetkým s ohľadom na rozsah jednotlivých príspevkov a čitateľský záujem) pristupuje k určitým zjednodušeniam. V takom prípade nie je možné zotrvať na úplnej presnosti skutkových tvrdení a klásť tým vo svojich dôsledkoch na novinárov neplniteľné nároky (pozri rozsudok sp. zn. NS SR 5Cdo/55/2008 zo dňa 25. 02. 2009). Podanou žalobou sa žalobca domáha opravy len čiastkového skutkového tvrdenia, ktoré je vytrhnuté z celkového kontextu celého zverejneného textu, čo podľa názoru súdu nie je možné. Na vyššie uvedenom názore súdu nič nemení ani tá skutočnosť, že slovo „nevypovedateľnosť“ sa v texte uvádza dva krát.

24. Uverejnenie opravy v znení ako žalobca žiada v podanej žalobe v časti, v ktorej sa domáha zverejnenia opravy, že nájomné je podľa zmluvy vo výške 220 eur, neobsahuje pravdivé skutkové tvrdenie, ktoré je zákonnou podmienkou v zmysle ustanovenia § 7 Tlačového zákona a preto nebolo povinnosťou žalovaného ako vydavateľa periodickej tlače túto opravu uverejniť. Predmetom tlačovej opravy môže byť len nepravdivé skutkové tvrdenie. Z vykonaného dokazovania, po oboznámení sa s obsahom Zmluvy o nájme zo dňa 28. 05. 2019 uzavretej medzi žalovaným a Spolkom Tranovský bolo zistené, že jej predmetom bol nebytový priestor nachádzajúci sa na druhom nadzemnom poschodí pozostávajúci zo sociálneho zariadenia, dvoch miestností v prevádzkovej budove so súpisným číslom 99, na dobu určitú od 01. 06. 2019 do 31. 12. 2024. Nájomné a úhrady boli dojednané v článku III. zmluvy tak, že sa zmluvné strany dohodli na mesačnej odplate, ktorá pozostáva zo sumy vo výške 150 eur ako nájomné za užívanie nebytového priestoru a zo sumy vo výške 70 eur určených na zálohové platby súvisiace s užívaním nebytového priestoru (elektrická energia, ÚV, TÚV, teplo, internet), ktoré úhrady a nájomné je nájomca povinný uhradiť prenajímateľovi do 15. dňa v mesiaci vopred na jeho účet vedený vo finančnej inštitúcii. Predmetná zmluva sa spravuje ustanoveniami zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov, ktorý zákon je lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku (lex generalis) čo znamená, že ustanovenia Občianskeho zákonníka sa použijú vtedy, ak niektorá otázka nie je upravená v zákone č. 116/1990 Zb. Občiansky zákonník rozlišuje medzi pojmami nájomné a úhrada za plnenia poskytované s užívaním predmetu nájmu (pozri § 696 a nasl. Občianskeho zákonníka). Nájomné je odplata za užívanie cudzej veci, pretože jedným z charakteristickým znakom nájmu (teda aj nájmu nebytových priestorov) je jeho odplatnosť. Nájomné je cena (náhrada) za užívanie cudzej veci a v rámci nájomného vzťahu je potrebné rozlišovať medzi nájomným a úhradou nákladov spojených s nájmom veci (napr. za plyn, spotrebu elektrickej energie, tepla, teplej úžitkovej vody, zaplatenie médií a podobne). Táto úhrada za plnenia súvisiace s užívaním nebytového priestoru do nájomného zahrnutá nie je a poskytovanie plnení súvisiacich s užívaním nebytového priestoru upravujú osobitné právne predpisy (napr. zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike, zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, zákon č. 18/1996 Z. z. o cenách a podobne). V Zmluve o nájme zo dňa 28. 05. 2019 sa zmluvné strany dohodli na nájomnom vo výške 150 eur mesačne a na zálohových úhradách súvisiacich s užívaním nebytového priestoru vo výške 70 eur. Preto pokiaľ sa podanou žalobou žalobca domáhal zverejnenia opravy, že nájomné podľa zmluvy je vo výške 220 eur, nejedná sa o pravdivé skutkové tvrdenie, naopak vydavateľ periodickej tlače zverejnil pravdivé skutkové tvrdenie, že nájomné je vo výške 150 eur.

25. Právna prax a teória sú jednotné v názore, že je potrebné dôsledne rozlišovať medzi tvrdeniami, ktorý možno hodnotiť z hľadiska pravdivosti (nepravdivosti) a hodnotiacimi úsudkami (kritikou, názormi). Hodnotiace úsudky nemôžu byť nepravdivé alebo pravdu skresľujúce a preto ani nemôžu byť predmetom tlačovej opravy. Judikatúra (pozri R 9/1968) dospela k záveru, že akékoľvek hodnotiace úsudky, a to bez ohľadu na to, či sú založené na pravdivých údajoch alebo nie, nemôžu byť predmetom tlačovej opravy podľa ustanovení Tlačového zákona. Tlačovou opravou preto nie je preto možné domáhať opravy kritických hodnotiacich záverov, pretože by sa to priečilo samotnému pojmu a zmyslu kritiky a Tlačový zákon počíta zásadne s tlačovou opravou skutkových tvrdení, a nie hodnotiacich (pozri rozsudok NS SR z 25. 02. 2009, sp. zn. 5Cdo/55/2008).

26. Právo na odpoveď slúži na ochranu proti skutkovým tvrdeniam uverejneným v periodickej tlači, hodnotiace úsudky masmédií sú nepostihnuteľné. Pre ich odlišenie platí, že pokiaľ skutkové tvrdenie popisuje určitý fakt (skutočnosť) objektívne existujúcu realitu, ktorá je aj zistiteľná dokazovaním a pravdivosť ktorej môže byť preverená, hodnotiaci úsudok vyjadruje subjektívny postoj, názor jeho autora na určitý fakt, na ktorý jeho autor vyjadruje svoj názor, postoj, tak, že tento fakt hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti, a to na základe autorovi vlastných kritérií. Pravdivosť hodnotiaceho úsudku nie je možné dokazovať práve preto, že vychádza zo subjektívneho hodnotenia určitého faktu jeho autorom. V prípade hodnotiaceho úsudku ale je možné skúmať, či tento hodnotiaci úsudok vychádza z pravdivého základu (pozri rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/61/2011 zo dňa 28. 10. 2013). Ako vyplýva z vyššie uvedeného, skutkové tvrdenia a hodnotiace úsudky majú rozdielne obmedzujúci vzťah k slobode prejavu, a kým podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva existenciu faktov možno preukázať, otázka pravdivosti hodnotiacich úsudkov nepripúšťa dôkazy. Súd dospel k záveru, že označenie nájomného v zverejnenom článku ako symbolického nájomného nie je skutkovým tvrdením, ale hodnotiacim úsudkom jeho autora, pretože vyjadruje subjektívny názor autora vzhľadom na dojednanú výšku nájomného (150 eur) a teda označením nájomného ako symbolického autor prejavil svoj názor a svoj osobný postoj k určitému faktu (konkrétna výška nájomného). Súd sa nestotožnil s právnym názorom žalobcu, že za symbolické možno označiť len nájomné vo výške jedného eura. Označenie „symbolický“ závisí od subjektívnych názorov rôznych ľudí na určitý konkrétny fakt, ktorý názor sa môže odlišovať a pretože sa nevyznačuje objektívnym vzťahom medzi prejavom a realitou, ktorého pravdivosť alebo presnosť nemožno preveriť dokazovaním, ako je tomu v prípade skutkového tvrdenia, jednoznačne sa jedná o hodnotiaci úsudok.

27. Vydavateľ periodickej tlače nie je oprávnený v znení opravy uskutočňovať akékoľvek úpravy (s výnimkou opravy gramatických chýb). V prípade súdneho sporu je však súd žalobným návrhom viazaný, môže však oprávnenej osobe vyhovieť aj čiastočne. V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti ust. § 7 ods. 5 posledná veta Tlačového zákona, v zmysle ktorého k uverejnenej oprave nemožno uverejniť žiadny ďalší súvisiaci text obsahujúci hodnotiaci úsudok, a to ani na inom mieste vydania periodickej tlače alebo agentúrneho spravodajstva. Pokiaľ sa teda podanou žalobou žalobca domáha opravy v tom zmysle, že „nájomné v tejto výške pritom predstavuje rovnakú sumu, akú mali v priestore predchádzajúci nájomníci, a teda túto aj s prihliadnutím na dopyt po nájme týchto priestorov nemožno označiť za symbolickú“, podľa názoru súdu ide o doplnenie, spresnenie zverejneného textu, ktoré však prekračuje rámec inštitútu opravy, pretože oprava je činnosť, ktorej cieľom je odstrániť chyby a nie vysvetliť, upresniť, doplniť alebo poprieť informácie publikované v periodickej tlači.

28. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovanému, ktorý mal plný úspech vo veci, plnú náhradu trov konania. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní od jeho doručenia odvolanie na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 Civilného sporového poriadku, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.